

Carrera, bisbe bo i un bon bisbe

Dc, 3/10/2018 per Catalunya Religió

*Aquest dimecres es compleixen deu anys de la mort del bisbe [Joan Carrera](#). Recollim dues de les intervencions que es van fer la setmana passada en un acte d'homenatge a Barcelona. D'un bisbe, **Joan-Enric Vives**, que va compartir l'etapa episcopal com a bisbe auxiliar de Barcelona. I [d'un laic](#), Marcel Joan, estret col·laborador des del Grup Sant Jordi. Podeu recuperar també una llarga [entrevista biogràfica al bisbe Carrera](#) i les intervencions [en l'homenatge](#) que se li va fer el 2009 a Sant Maria del Mar.*

(Joan-Enric Vives)

Ens trobem fent memòria agraïda del Bisbe Joan Carrera i Planas en el desè aniversari de la seva mort. Us agraeixo molt que m'hàgiu convidat a donar un breu testimoniatge de la nostra relació i del que remarco de la seva figura tan destacada entre els bisbes de Barcelona i de Catalunya.

Si hagués de titular la meva intervenció hi posaria 'Un pastor bo i un bon pastor' o també 'Un bisbe bo i un bon bisbe'. No sempre van junts. Podria haver-hi un bisbe bo, ple de bondat, però que fos una mica desastre com a bisbe. De fet n'hi han hagut. I al revés també. Molts bons bisbes, eficaços i treballadors, però sense gaire bondat o almenys poc recordats per la seva bondat. En canvi en ell s'uneixen aquestes dues realitats.

Agraeixo als amics del Memorial Bisbe Joan Carrera i a tots els qui han fet possibles els diversos actes d'aquest record-homenatge amb motiu del 10è aniversari de la seva pèrdua. També felicito els autors del suplement de *Catalunya Cristiana* dedicat al bisbe Joan Carrera que acaba de publicar-se, perquè n'ha resultat un bon exercici coral que al final compon una bella i plural simfonia del que som les persones, del que ha ressonat en les nostres vides el pas del bisbe i amic Joan Carrera.

Tot repassant la meua relació amb el bisbe Joan, m'adono que hi havia hagut un seu acompanyament en la història, amb elements que m'han marcat molt. De fet, mossèn Carrera era un gran rector un poc desconegut, que fou Vicari episcopal de pastoral obrera, amb mossèn **Joan Batlles**, mort fa poc, que van farcir de treball pastoral, relació amb la societat barcelonina i amb el clergat, i al mateix temps d'anècdotes, el breu però eficacíssim pontificat de l'arquebisbe **Marcelo González Martín** a Barcelona. Entre les moltíssimes coses que es van fer en aquells anys és la reforma del Seminari, la creació de la Facultat de teologia, l'ICESB, Justícia i Pau, la Residència Sacerdotal... I va tenir de vicaris episcopals, dos conspicus preveres Carrera i Batlles. Devien ser per gravar aquelles sessions que s'havien de desenrotllar en castellà, plenes d'anècdotes i de serveis impagables en moments ben delicats... Carrera va ser un capellà jovenàs, rector i vicari episcopal d'un bisbe amb qui col·laborava en el que es podia, procurant encerts i evitant mals més grans, i obrint-lo a un món català que per a ell era del tot nou. Aquest art el va saber fer molt bé el bisbe Joan Carrera, i no és fàcil. No fer tu la teva, en una illa teva; perquè intentar fer les teves coses costa poc. El que costa és construir en un lloc on els altres també construeixen. I en canvi, molt sovint, com ell també em va ensenyar una vegada, intenten destruir. La frase és del bisbe Carrera: "Mira Joan Enric, aquest país és així. Et diran: Jo no me n'he sortit, però a més faré tots els possibles perquè tu tampoc no te'n surtis".

Aprendre de Joan Carrera

Destacaré algunes coses que m'han influenciat o que formen part del mestratge del bisbe Joan Carrera:

1.- Amb un bon grup de capellans joves, destinats en parròquies de barris, que estrenàvem el nostre ministeri, vam aprendre a fer una nova presència missionera amb els joves a les parròquies de barris. Això es va acabar fundant la JOBAC, Joventut de Barris Cristiana. A l'inici fèiem unes sessions d'estudi a la parròquia de Crist Rei a la Sagrera de Barcelona. Què ens feia llegir? Des de l'abbé Albert Maréchal, gran impulsor de la JOC (Joventut Obrera Catòlica) i divulgador del mètode de la "revisió de vida", com els seus records personals i el mètode del Cardenal Joseph Cardijn. Carrera era un capellà que comunicava l'amor a la parròquia i als joves, als emigrants, l'amor a la gent tal com és, la no ideologització del jovent ni una politització prematura, abans d'hora. A això ens va ajudar el bisbe Carrera i d'allí va néixer la JOBAC, coordinant el nostre treball i els joves, i donant-los a ells molta responsabilitat. Després no ho vam saber aprofitar. Jo crec que es tornà a començar amb el Moviment diocesà de joves, que va ser una molt bona iniciativa. I les realitats que han vingut després.

2.- En segon lloc, Justícia i Pau. Era molt jove, jo tenia 29 anys, i com passa sovint, qui vol sortir d'un lloc ha de trobar algú perquè vingui al seu lloc, encara que no sàpiga massa a què va. Aquest enredat vaig ser jo. "Tu ho faràs molt bé", em deia, i em va convèncer per acompanyar Justícia i Pau, com a delegat episcopal, en el seu lloc. El doctor **Narcís Jubany** ho acceptà. Hi havia un equip de gent molt consolidada, no diré noms, però per a un capellà jove va ser esplèndid conèixer la gent que en aquell moment treballava a Justícia i Pau. El doctor Jubany, que al cel cia, em va dir: "Escriu-te les homilies, eh!", com dient "diràs cada cosa!". I escoltant, aprenent, vaig rebre un gran mestratge d'un grup de persones molt significatiu a Barcelona, del món polític i dels qui estaven molt compromesos per la

defensa i la promoció dels drets humans. Va ser una gran sort.

3.- També em va tocar, en aquells primeríssims anys de ministeri sacerdotal, algunes responsabilitats a prop del Dr. Jubany, com el tema de l'Assemblea de preveres. Hi va posar de responsables gent molt consolidada del món eclesial, entre ells Mossèn Joan Carrera. Hi havia d'anar un jove i em va escollir a mi. Les reunions de preparació, els debats, els documents finals treballats al costat d'en Carrera eren impagables. Vaig aprendre molt de parlamentarisme, de redactar resolucions, de sumar i no restar en el presbiteri diocesà... Ell en sabia molt, perquè era molt agut. No era una persona que s'enredés en fórmules complicades o incomprensibles, ni en un llenguatge clerical o abstracte.

4.- També va ser Vicari episcopal del barri on jo era vicari parroquial aquell primer temps, el Poblenou. La resolució de l'episodi d'acollida d'un militant polític basc, que havia acollit un Mossèn de la Parròquia, que ens va complicar molt la vida, i que després fou detingut i empresonat, **Mn. Soler**, em va permetre conèixer de prop com tractaven aquells problemes en els darrers anys del franquisme, el Dr. Jubany, i el Vicari Carrera, fent de mediador amb la policia i els militars.

5.- Vam estar junts molt de temps al Consell Presbiteral, del qual vaig ser-ne Secretari durant bastant de temps. Vaig poder saber com pensava sobre les Escoles parroquials, la història recent del Bisbat, les vicissituds amb l'Editorial Nova Terra, l'Acció Catòlica, els nous moviments que anaven apareixent, l'Opus Dei, la relació amb la immigració, etc.

6.- En l'àmbit dels mitjans de comunicació, la primera tertúlia de ràdio -això que ara està tant de moda- va ser amb l'**Antoni Bassas** a Catalunya Ràdio. Ell em va demanar de ser-hi, juntament amb l'**Ernest Lluch**, Baltasar Porcel i Lluís Foix. Jo ja era bisbe auxiliar. Però era jove i el cardenal Carles era temorenc, per què no dir-ho. I allà es necessitava una persona de pes. Jo vaig declinar al cap de poc, i després de mi, va anar a col·laborar-hi el bisbe Joan Carrera. A la ràdio va tenir-hi intervencions molt bones, entre ells crec que fou el primer bisbe que estava d'acord que calia demanar perdó per la posició de l'Església a la Guerra Civil: va ser una de les fites importants. Ho va fer molt bé, ell ho dominava. I un bisbe més jove podia aprendre. També caldria recordar tot el seu treball il·lusionat per Catalunya Cristiana, i més tard per Ràdio Estel. I l'intent frustrat de bastir ponts que intentà amb els moments més negres de la COPE.

7.- De bisbe auxiliar, la mateixa situació. Tots es duien dos anys menys jo. **Pere Tena**, el més gran; després el Cardenal Carles, després Carrera, després **Soler Perdigó**, i després **Jaume Traserria**. I quinze anys més jove, venia jo. Apenia molt de tots ells, formant un bon equip episcopal, especialment als primers anys. Van ser uns temps idíl·lics, això també s'haurà d'acabar escrivint... però després van venir dificultats. Potser perquè el Cardenal Carles necessitava el suport d'un únic gran bisbe auxiliar, a manera de Vicari general únic, amb menys parers, un vicari que l'acompanyés molt. I el que s'havia fet abans era una mica massa complex. Això va fer que Carrera ocupés aquest lloc de confiança, i més posteriorment el va ocupar el bisbe auxiliar Josep Àngel Sáiz. No tot el d'aquella època es comprèn encara prou bé. Precisament són uns anys que s'hauran d'estudiar els de l'aportació del bisbe Carrera a l'arxidiòcesi de Barcelona i al Concili Provincial Tarraconense. Ell va liderar un equip de govern de la confiança plena del Cardenal. I potser en alguns aspectes també tenien limitacions. Per allò que dèiem de construir no tu sol, el que tu creus, sinó haver de construir amb els

altres i amb els elements dels altres.

8.- Finalment arribà el 2004 la divisió de l'Arxidiòcesi, no el feren a ell Administrador apostòlic, i ell quedà com a únic auxiliar de l'arquebisbe metropolità **Lluís Martínez Sistach**. Hi col·laborà amb noblesa i lleialtat, però ja estava cansat, veia venir la seva jubilació. També se li havia declarat un pocs anys abans la malaltia. Hi ha un aspecte que voldria esmentar: ¿sabíeu que el bisbe Carrera potser es va curar miraculosament?. El que passa és que no va voler dir-ho mai! Ni fer una declaració dins el procés canònic, com hauria volgut el bisbe de Vic. Ell tenia un tumor al cap, que es va detectar clarament en unes proves, van pregar el bisbe venerable Dr. **Josep Torras i Bages**, en procés de beatificació a Vic, i després el tumor no va sortir més en proves posteriors. Li demanaren que ho testifiqués, però ell va dir: "A mi, no m'atabaleu". Això caldrà tenir-ho present si es vol emprendre algun camí de beatificació: ell no n'era partidari. Com diu Anthony de Mello, els sants ho són fins el dia que saben que ho són.

9.- Dins l'equip dels cinc bisbes auxiliars del Cardenal Carles, foren els anys en què més l'he tractat, setmanalment, molt quotidianament, havent de parlar les grans qüestions que es plantegen a Barcelona i també a la Conferència Episcopal Tarraconense i a la Conferència Episcopal Espanyola. Vam ser bons amics en aquest sentit i podríem dir, en moltes coses, cercàvem objectius comuns. Per molt que hi haguessin diferències entre alguns bisbes, però no eren amb mi. Els arquebisbes tenien sempre molt en compte els seus criteris i opinions. I en les Actes de la Comissió Permanent de la CEE hi ha d'haver una llarga aportació seva que se li demanà sobre la història del nacionalisme català i sobre l'acció de l'Església a Catalunya. L'èxit fou descriptible.

Finalment, i deixant pas al que d'altres ja hi afegiran, va ser un pastor culte i un intel·lectual catòlic. Certament que el defineix ser un pastor i d'una Església lliure i evangelitzadora. Però fou un gran escriptor. Després de Torras i Bages, segurament el millor bisbe escriptor del segle XX. Potser no l'únic, perquè hi va haver també el bisbe **Ramon Masnou**, i algun altre. I com a eclesiàstic cal destacar-lo, com una figura resplendent. No va estudiar graus, que llavors es cursaven a Comillas o Salamanca i sobretot hi havia una gran tradició de ser enviats a Roma. Potser s'havia de ser ric, per a estudiar, malgrat que hi havia beques. Llavors aquí no hi havia facultats. Però jo penso que una raó important fou que havia de deixar la seva mare vídua i molt unida amb ell, que era fill únic, i que l'atreia més la dimensió pastoral i social que llavors no s'estudiava perquè era com menys valorada. Ell deia "això els que no tenim títols...". Però era el que escrivia millor, el que sintetitzava millor, el qui a un problema sabia donar-hi una aportació important. S'ha parlat molt de la seva aportació amb algú altre en la redacció del famós document de l'episcopat català "Arrels cristianes de Catalunya". A d'altres pertocaria explicar-ne la gènesi.

El contrapunt

Per a comprendre bé el bisbe Joan Carrera crec que cal tenir present que va ser un sacerdot a qui va impactar molt el llibre de H. Godin i Y. Daniel *La France, pays de mission?* El va impactar com a capellà jove i com a programa d'acció. I descobrí que, malgrat el miratge nacionalcatòlic després de la Guerra civil, Catalunya també era país de missió. En els barris, en la presència de la vida política, entre els immigrants, en una secularització que avançava imparabile.

Caldria esmentar també les seves lectures de Josep Torras i Bages i **Carles Cardó** com a referents, els clàssics de la literatura catalana i francesa, les seves converses amb Mn. Josep Sanabre i Mn. Joan Bonet, la influència de Joseph Cardijn i del matrimoni Jacques i **Raïssa Maritain**, els literats francesos que conflueixen en la gran figura del papes Joan XXIII i Pau VIè. Realitats intel·lectuals catòliques fecundes, totes molt interessants.

A Carrera se l'ha d'anar a buscar, a més dels seus escrits aplegats als llibres, a la revista *Quaderns de pastoral*, la revista del Centre d'Estudis Pastoral, que va dirigir durant molts anys, i que era successora d'aquella gran revista *El Bon pastor*, de Carles Cardó i que ell va voler renovar. Recordo, per exemple, l'esplèndida i llarguíssima entrevista al monjo de Poblet Agustí Altisent, que era una bomba contra els progressismes, l'acció i la transformació del món, per part d'un monjo historiador culte. La va publicar per fer de revulsiu a un cert activisme i neopelagianisme de què ara parla el Papa Francesc a *Gaudete et exultate*.

Igualment tot el seu treball amb l'Acció Catòlica i el seu creure en els joves i creure en la novetat del Regne. A vegades donava una imatge desconcertant. Per exemple la seva gran estimació pel treball dels neocatecumenals, que sempre va defensar. I també d'algunes altres realitats que feia que alguns li diguessin: "però, Carrera!". I Carrera explicava el perquè. Eren elements de contrapunt del Carrera. Va ser un gran defensor, introductor i explicador del gran Cardenal de París Jean Marie Lustiger, a qui mai no van elegir president de la Conferència Episcopal Francesa, però que era un home interessantíssim: jueu, convertit catòlic, que va voler fer-se enterrar a les portes de la catedral de Notre Dame, i que li fessin una pregària el rabí i els bisbes... I sobretot Joan Carrera va ser un defensor del papat de **Joan Pau II** a Catalunya, que estava molt -massa- desprestigiada aquí. Sempre li agradava fer un contrapunt: donar elements que ens fessin pensar, que inquietessin per anar endavant. A la manera dels bons activistes i dels bons intel·lectuals. I a la manera de les bones persones que voldríem imitar, els sants.

Quin bisbe podria tenir un diàleg amb **Felipe González**? Sant'Egidi els va convidar a tots dos i van fer aquest diàleg a Barcelona. Tenia un esperit molt ecumènic, molt obert, de moltes relacions. Un servidor el vaig convidar dues vegades a predicar els exercicis espirituals als sacerdots d'Urgell. I generalment els predicadors quan donen exercicis, aporten elements molt seus espigolats ací i allà. Ell ens va fer reflexionar en un moment donat -i a mi em va quedar molt gravat, perquè era revelador d'ell mateix-, sobre unes paraules del Diari de Raïssa Maritain, amb les quals voldria acabar. Ella es va convertir del judaisme i abraçà la fe catòlica, i al cap d'uns anys escriu: L'Església em va preguntar el dia del meu baptisme, què li demanes a l'Església, i jo vaig dir 'Jesucrist, la fe'. I l'Església ha complert, me'ls ha donat!. Aquest era l'ideal d'Església del bisbe Joan Carrera: desitjava una Església humil i evangelitzadora que dóna Jesucrist, passi el que passi.

Joan Enric-Vives és arquebisbe d'Urgell. Transcripció de la intervenció en l'[acte d'homenatge](#) pels 10 anys de la seva mort al Seminari Conciliar de Barcelona.